

УДК 331.45 : 331.453 : 678.7

Тимченко П., аспірант групи ЦБ-23а

Науковий керівник: Пилипенко О.В., к.т.н., доцент кафедри ОПЦтаТБ

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури УДУНТ

СВІТОВІ ЛІДЕРИ ВИДОБУТКУ УРАНОВОЇ РУДИ

Після закриття виробничих потужностей по переробці та збагаченню уранової руди, консервування промислових майданчиків виробничого об'єднання «Придніпровський хімічний завод» в м. Кам'нське, єдиним підприємством що видобуває, переробляє та збагачує уранову руд залишився Східний гірничо-збагачувальний комбінат в м. Жовті Води. СхідГЗК - це виробничі майданчики, що розташовані на кордоні Дніпропетровської та Кіровоградської областей, три уранові шахти, три заводи, близько 20 допоміжних підрозділів. Усе це дає можливість забезпечити повний цикл робіт з видобутку та переробки уранової руди для потреб атомної енергетики України.

В період 2014-2021 років, перед повномасштабним вторгненням збройних сил РФ, ядерно-паливний комплекс України піддавався інформаційному, економічному та політичному втручання (тиску). Міністерство палива та енергетики України, завжди мало певні складнощі щодо видобутку та переробці власної уранової сировини. Постійне недофінансування галузі та зриви державних замовлень щодо вдосконалення і розвитку галузі, спричиняли труднощі забезпечення енергетичних блоків атомних електростанцій власним урановим концентратом. Так, наприклад, 7 грудня 2020 року в медіапросторі [1], з'явилась наступна інформація: «...Відсьогодні зупинились усі українські шахти з видобутку урану. Їх три - усі в Кіровоградській області і входять до складу одного державного підприємства. На копальнях твердять - єдиний покупець урану - компанія "Енергоатом" - розраховується невчасно. Нині її борг становить 137 мільйонів гривень. Через це на шахтах постійні затримки зарплатні, брак спецодягу, запчастин для техніки та навіть вибухівки, щоби підірвати пласти руди. Через це майже п'ять тисяч працівників відправили у вимушений простій». Ще більш шокуючий матеріал в медіапросторі з'явився 7 листопада 2021 року [2], де стверджувалось що у Жовтих Водах банкрутують найбільше у Європі родовище урану. Глибока криза в урановій галузі в Україні. Чи не навмисно в Україні банкрутують уранову галузь. Влада лобіює інтереси приватника в урановій галузі на шкоду держави.... Таких новин було чимало.

Відповідно до даних офіційних даних World nuclear association [3], за 2021 рік, до списку найбільших та впливовіших виробників з виробництва паливного урану ввійшли: Kazatomprom (Казахстан), Cameco (Канада), Uranium One та АРМЗ (Росія), CNNC, Energy Asia, CGNPC (Китай), НГМК (Узбекистан), BHP Billiton та Rio Tinto (Австралія, ПАР), General Atomics /

Quasar (США), Soramin (Франція) та СхідГЗК (Україна), що займають 95% ринку з виробництва урану.

Сьогодні СхідГЗК входить в десятку найбільших виробників урану (2% від світового видобутку) і є єдиним в Україні підприємством, яке забезпечує видобуток уранової руди і виробництво концентрату природного урану. Підприємство забезпечує до 40% потреб в урані українських атомних станцій. Але високопрофесійний колектив ставить перед собою стратегічну мету - 100% забезпечення потреб вітчизняної ядерної енергетики в урановій сировині.

СхідГЗК сьогодні - це виробничі майданчики в Дніпропетровській і Кіровоградській областях, три уранові шахти, три заводи, близько 20 допоміжних підрозділів. Все це дає можливість забезпечити повний цикл робіт з видобутку та переробки уранової руди.

Між ДП «НАЕК «Енергоатом» та ДП «СхідГЗК». укладено довгостроковий договір на постачання уранового оксидного концентрату який забезпечить потреби вітчизняної атомної енергетики в визначених у договорі обсягах уранового оксидного концентрату для виробництва свіжого ядерного палива.

Процес видобутку урану для потреб ядерно-паливного циклу України є ключовим етапом в забезпеченні енергетичної незалежності та стійкості країни. З урахуванням стратегічного значення урану у сфері ядерної енергетики, необхідно активно розвивати видобуткову галузь, залучати сучасні технології та методи безпеки для забезпечення ефективного та безпечного видобутку уранової сировини.

Акцент на впровадженні інноваційних підходів у сфері видобутку урану, використання високотехнологічного обладнання та систем контролю за радіаційними ризиками дозволить забезпечити високий рівень безпеки як для працівників, так і для довкілля. Такий підхід сприятиме стабільності й надійності ядерно-паливного циклу України, сприяючи розвитку ядерної енергетики як сталого та перспективного джерела енергії.

ЛІТЕРАТУРА

1. <https://tsn.ua>. – Офіційний сайт телеканалу.
2. <http://espresso.tv> – Офіційний сайт телеканалу.
3. <https://www.world-nuclear-news.org>. – Офіційний сайт організації.
4. <https://vostgok.com.ua/contacts> – Офіційний сайт компанії.